

מינהל פיתוח הקרקע - Land Development Authority
אגף הייעור - Forest Department
מחלקת אקולוגיה - Ecology Unit

דו"ח טיפול באמברוסיה מכונסת במקרקעי הייעור מרץ - דצמבר 2020

צילום: שני גלייטמן

מוקד חדש בנחל קנה, יער חורשים.

נערך ע"י : שני גלייטמן, דוד אבלגון, נורית היבשר, מאור אלרון, יהל פורת.

קק"ל, אשתאול, ד"נ שמשון, 99775, KKL, Eshtaol, M.P. Shimshon,

Email: shanib@kkl.org.il

Tel. 972-2-9905760/566, Fax: 972-2-9915517

מינהל פיתוח הקרקע - Land Development Authority
אגף הייעור - Forest Department
מחלקת אקולוגיה - Ecology Unit

סיכום טיפול באמברוסיה במקרקעי הייעור מרץ - דצמבר 2020

הניטור והטיפול באמברוסיה בחלק מהמוקדים במרחב מרכז בוצע בשנת 2020 בסיוע חברת גיא-טבע בע"מ (כמפורט בטבלה).

פעולות ההדברה ביער מגל מלוות מקצועית ע"י ד"ר טוביה יעקובי.

שותפים לניטור ולטיפול בקק"ל:

מחלקת אקולוגיה באגף הייעור

מדור מרעה, בוסתנים, מטעים והדברת עשביה באגף הייעור

מחלקת יער במרחב מרכז

יערני מרחב מרכז: ג'מאל דויאת, סיני פזטל, אוהד דגן, ניתאי זכריה, יניב זליג ונביה טיאה.

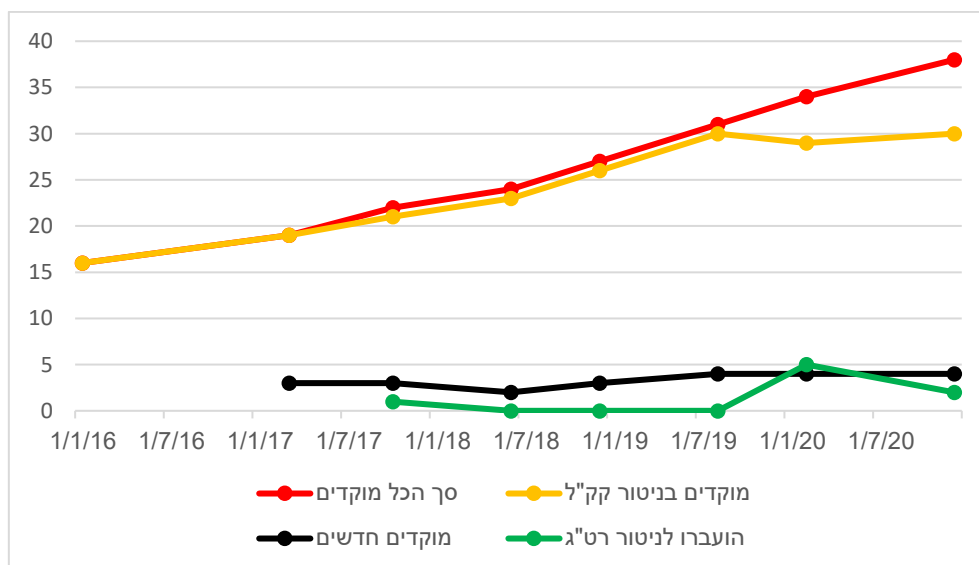
תקציר

בין השנים 2016-2020 נוטרה התפשטות אמברוסיה במקרקעי הייעור, כאשר עיקר המוקדים נמצאים בגושים היערניים עירון והשרון שבתחומי אזור מנשה-שרון. המוקדים המנוטרים טופלו באופן רציף לאורך השנים בתדירות משתנה, וניכר שגם אחרי 4 שנות טיפול רובם המוחלט של המוקדים עדיין מתחדשים, חלקם בעוצמה נמוכה יחסית (התחדשות של פרטים בודדים, נמוכים וללא פריחה/זרעים). עם זאת, ברבים מהמוקדים נצפו במהלך הניטור פרטים גבוהים עם זרעים בשלים. מוקדים "פעילים" אלו מהווים מוקדי הפצה לשטחים נוספים ומהווים מפגע עם פוטנציאל נזק סביבתי, כלכלי ובריאותי חמור ביותר.

לאורך 4 שנות הניטור ניכרת המשך התפשטות רציפה של אמברוסיה ביערות. בשנת 2016 נוטרו 16 מוקדים בלבד, כאשר בכל שנה מתגלים 5-8 מוקדים חדשים, ועד לסוף 2020 התגלו כ-38 מוקדים סך הכל לאורך השנים, כאשר חלקם הועברו מסיבות שונות לניטור וטיפול של רט"ג.

ממצאי הניטור מעידים על הצורך להגביר את תדירות הטיפול והניטור וכן לערוך סקרים ייעודיים לצורך איתור מוקדים וטיפול מהיר במוקדים חדשים.

גרף מס' 1: התפשטות אמברוסיה במקרקעי הייעור בין השנים 2016-2020

קק"ל, אשתאול, ד"נ שמשון, 99775, KKL, Eshtaol, M.P. Shimshon

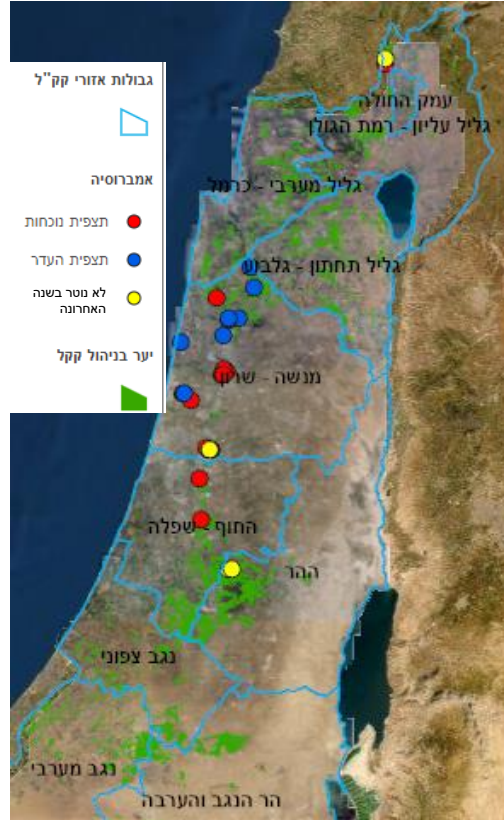
Email: shanib@kkl.org.il

Tel. 972-2-9905760/566, Fax: 972-2-9915517

מינהל פיתוח הקרקע - Land Development Authority
אגף הייעור - Forest Department
מחלקת אקולוגיה - Ecology Unit

מפה מס' 1: מיפוי מוקדי אמברוסיה במקרקעי הייעור, כולל חלוקה לתחומי אחריות אזוריים

סיכום הניטור

נכון לדצמבר 2020, מנוטרים במקרקעי הייעור 30 מוקדי אמברוסיה, מתוכם מוקד חדש אחד ביער הרי נפתלי, דרומית למוקד קיים, ושלושה מוקדים חדשים בנחל קנה ביער חורשים (מודגשים בטבלה צהוב). מיפוי המוקדים מופיע במפה המצורפת. ביער מגל ישנם מוקדים רבים של אמברוסיה, שבטבלה מופיעים כמוקד אחד. למעט שני מוקדים במרחב צפון המנוטרים ומטופלים ע"י רט"ג (ביער הרי נפתלי, סמוך למנרה), כל המוקדים הידועים במקרקעי הייעור הם במרחב מרכז.

- בין החודשים מרץ - דצמבר 2020 נוטרו 25 מוקדים.
מתוכם:
  - ב- 13 מוקדים לא נצפתה התחדשות,
  - ב- 9 מוקדים נצפתה התחדשות חוזרת ובוצע בהם ריסוס חוזר.
  - ב- 3 מוקדים חדשים התגלו בחודש דצמבר ביער חורשים לאורך נחל קנה, והם טרם טופלו.
  - 3 מוקדים לא נוטרו בסבב האחרון (מופיעים במפה מס' 1 בצהוב).תוצאות הניטור ופרוט הטיפולים החוזרים שבוצעו בביקורת האחרונה מפורטים בטבלה שבהמשך הדו"ח.

קק"ל, אשתאול, ד"נ שמשון, 99775, KKL, Eshtaol, M.P. Shimshon

Email: shanib@kkl.org.il

Tel. 972-2-9905760/566, Fax: 972-2-9915517

מינהל פיתוח הקרקע - Land Development Authority
אגף הייעור - Forest Department
מחלקת אקולוגיה - Ecology Unit

המלצות להמשך

- 1. הגברת תדירות ניטור וטיפול:**
תוצאות הניטור מעידות על המשך התפשטות האמברוסיה ביערות קק"ל. בשבע מבין המוקדים המנוטרים נצפו צמחים עם זרעים בשלים, מה שמעיד על הצורך להגביר את תדירות הניטור והטיפול, לאחת לשלושה חודשים לכל הפחות.
- 2. קידום סקרים לאיתור מוקדים חדשים:**
נצפתה התפשטות משמעותית של אמברוסיה לאורך נחל קנה (מפה מס' 2). יש לקדם סקר יסודי לאורך נחלים וצידי דרכים ביערות אזור מנשה שרון, בדגש על יער חורשים.
- 3. השתלמות מקצועית:**
תקודם ע"י אגף הייעור ומחלקת יער במרחב מרכז השתלמות למנהלי האזור, המהנדסים והיערנים בנושא האמברוסיה וסדרי עדיפויות לטיפול במינים פולשים, ע"מ לשפר את שיתוף הפעולה ולהעמיק את הידע המקצועי בנושא.

מפה מס' 2: מיפוי 7 מוקדי אמברוסיה לאורך נחל קנה, ביער חורשים. 3 מבין המוקדים אותרו בחודש דצמבר 2020 וטרם טופלו.

באדום: מוקדים פעילים. בכחול: מוקד שנוטר ולא התחדש (תצפית העדר).

קק"ל, אשתאול, ד"נ שמשון, 99775, KKL, Eshtaol, M.P. Shimshon,

Email: shanib@kkl.org.il

Tel. 972-2-9905760/566, Fax: 972-2-9915517

מינהל פיתוח הקרקע - Land Development Authority
אגף הייעור - Forest Department
מחלקת אקולוגיה - Ecology Unit

הטיפול במוקדים מפורט בטבלה המצ"ב.
בכחול: מוקדים שנוטרו בחצי השנה האחרונה ולא נצפתה בהם התחדשות.
באדום: מוקדים שהתחדשו וטופלו בחצי השנה האחרונה.
בירוק: מוקד בטיפול רט"ג בתחום היער.
בשחור: מוקדים שלא נוטרו בסבב האחרון.
מודגשים בצהוב: מוקדים חדשים

תאריך ניטור אחרון	אזור	גוש יערני	מס' במפה	תיאור המיקום, (מס' יער) עומד/חלקה	X	Y	שטח נגוע משוער	גובה ממוצע של הפרטים	מצב הצמח	עדיפות לטיפול	סטטוס טיפול	הערות
-	גליל עליון - רמת הגולן	קריית שמונה - ברעם	41	הרי נפתלי (1239)	251368	789276	-	-	-	-	-	הועבר לטיפול רט"ג
-	גליל עליון - רמת הגולן	קריית שמונה - ברעם	59	הרי נפתלי (1239)	להשלים	להשלים	-	-	-	-	-	מוקד נקודתי חדש, בתחום יער, בניטור וטיפול של רט"ג.
11.20	מנשה - שרון	מנשה - אלונה	21	יער הזורע (3410) 3/119	211391	726794	-	-	לא נצפתה התחדשות	גבוהה	תצפית	
11.20	מנשה - שרון	מנשה - אלונה	16 (634)	יער משמר העמק, מזרחית לעין השופט, סמוך לכוורת בשטח פתוח (3421) 110/6	212047	720700	-	-	לא נצפתה התחדשות	גבוהה	תצפית	ניתן להוריד את המוקד מהניטור, לא התחדש ב- 5 השנים האחרונות.
11/20	מנשה - שרון	מנשה - אלונה	43	יער חן (3414) 6/131	200702	717688	כ-1 דונם	כ-60 ס"מ	הבשלת זרעים	גבוהה	ריסוס מס' 2	ניטור וטיפול ע"י גיאוטבע. מספר מוקדים מפוזרים בשטח, חלקם בשטח קק"ל. נוטרו מספר רב של פרטים מפוזרים על שטח של כ-1 דונם בשלבי צמיחה שונים (עד הבשלת זרעים). נעשה טיפול ע"י shotgun

קק"ל, אשתאול, ד"נ שמשון, 99775, KKL, Eshtaol, M.P. Shimshon

Email: shanib@kkl.org.il

Tel. 972-2-9905760/566, Fax': 972-2-9915517

מינהל פיתוח הקרקע - Land Development Authority
אגף הייעור - Forest Department
מחלקת אקולוגיה - Ecology Unit

ב-19/11/2020 רוסס כ-50 דונם בחומר אספלנדה בשילוב דיורקס וראנדאפ. לא נצפתה נביטה של זרעים של אמברוסיה עקב הריסוס. יש צורך בריסוס בעוד כ- חודש עם גליפוסט D2,41	ריסוס מס' 4	בינונית (ליבה בכיסוי גבוה)	לא דווח	לא דווח	סך הכל לטיפול 60 דונם, מפוזרים באופן כתמי בשטה.	694310	202605	יער מגל (3406) 203/6	18, 14, 29-37	השרון	מנשה - שרון	11.20
ניטור ע"י גיאוטבע. בסיור בשטח ב-18/11/20 לא נצפתה אמברוסיה כלל.	תצפית	גבוהה	-	-	-	688758	191003	יער אילנות, ליד קו מתח גבוה (3147) 112/3	11	השרון	מנשה - שרון	11/20
ניטור וטיפול ע"י גיאוטבע. מקבץ צפוף, פרטים בוגרים וצעירים. רוסס בshotgun	ריסוס מס' 1	גבוהה	הבשלת זרעים	בין 10 ל-100 ס"מ	כ-25 מ"ר	686850	193047	יער אילנות (3147) 1/125	58	השרון	מנשה - שרון	11/20
ניטור וטיפול ע"י גיאוטבע. מוקד נקודתי ממערב לחציית הנחל. רוסס.	ריסוס מס' 5	גבוהה	הבשלת זרעים	כ-2 מ'	כ-2 מ"ר	671875	198041	יער חורשים, באמצע ערוץ נחל קנה תחתון (3119) 113/2	6	השרון	מנשה - שרון	11/20
ניטור וטיפול ע"י גיאוטבע. נכון ל-18/11/20 נמצא בגדה הצפונית של הנחל, פרט אחד גדול (גובה כ-3 מ') ומספר רב של פרטים צעירים. רוסס.	ריסוס מס' 1	גבוהה	הבשלת זרעים	כ-3 מ'	כ-5 מ"ר	671808	198610	יער חורשים (3119) 113/2	12 (247)	השרון	מנשה - שרון	11/20
דיווח של מקורות מדצמבר 2020, מיקום לא מדויק, לברור בהקדם מול היערן.	לפני טיפול מס' 1	גבוהה				להשלים	להשלים	יער חורשים (3119) 106/2	60	השרון	מנשה - שרון	12/20
מוקד חדש, התגלה בדצמבר 2020 וטרם טופל	לפני טיפול מס' 1	גבוהה	הבשלת זרעים	120 ס"מ	4 מ"ר	להשלים	להשלים	יער חורשים (3119) 4/121	61	השרון	מנשה - שרון	12/20
מוקד חדש, התגלה בדצמבר 202 וטרם טופל	לפני טיפול מס' 1	גבוהה	הבשלת זרעים	100 ס"מ	6 מ"ר	להשלים	להשלים	יער חורשים (3119) 4/121	62	השרון	מנשה - שרון	12/20
ניטור וטיפול ע"י גיאוטבע. נכון לסיור ב-18/11/20, לא נצפתה אמברוסיה.	תצפית	גבוהה	-	-	-	671789	198564	יער חורשים, באמצע ערוץ נחל קנה תחתון (3119) 113/2	25	השרון	מנשה - שרון	11/20

קק"ל, אשתאול, ד"נ שמשון, 99775, KKL, Eshtaol, M.P. Shimshon

Email: shanib@kkl.org.il

Tel. 972-2-9905760/566, Fax': 972-2-9915517

מינהל פיתוח הקרקע - Land Development Authority
אגף הייעור - Forest Department
מחלקת אקולוגיה - Ecology Unit

ניטור וטיפול ע"י גיאוטבע. פרטים רבים מפוזרים בשטח, רוסס בשוטגן.	ריסוס מס' 4	גבוהה	ירוק ולא פורח	בין 10 לכ-50 ס"מ	מפוזר בכל האזור	671769	198737	יער חורשים (3119) 1/109	13	השרון	מנשה - שרון	11/20
ניטור וטיפול ע"י גיאוטבע. בסיור בשטח ב18/11/20 נעשה טיפול shotgun, טופלו פרטים צעירים רבים.	לא ריסוס מס' 4	גבוהה	ירוק ולא פורח	בין 20 ל-150 ס"מ	לא דווח מפוזר על פני כ-200 מ"ר	688776	190307	יער נתניה () 1/112	17	השרון	מנשה - שרון	11/20
	תצפית	גבוהה	לא נצפתה התחדשות	-	-	711110	207463	יער עירון, כניסה דרומית לערעה (3418) 106/2	15	עירון	מנשה - שרון	11/20
	תצפית	גבוהה	לא נצפתה התחדשות	-	-	710580	204188	יער מנשה (3413) 6/115	55	עירון	מנשה - שרון	11/20
	תצפית	גבוהה	לא נצפתה התחדשות	-	-	711103	204112	יער מנשה (3413) 6/115	56	עירון	מנשה - שרון	11/20
	תצפית	גבוהה	לא נצפתה התחדשות	-	-	706046	202979	יער מצר (3417)	22	עירון	מנשה - שרון	11/20
	תצפית	גבוהה	לא נצפתה התחדשות	-	-	711174	204244	יער מנשה (3413) 104/6, 100/6	24	עירון	מנשה - שרון	11/20
<u>שני מוקדים סמוכים.</u>	תצפית	גבוהה	לא נצפתה התחדשות	-	-	703951	189991	יער חדרה	57, 38	עירון	מנשה - שרון	11/20
בוצעו עבודות עפר בשטח. להוריד מהניטור.	תצפית	גבוהה	לא נצפתה התחדשות	-	-	654508	195654	בכניסה למשרדי אזור חוף שפלה (ליד השער האחורי) - לא בשטח היער	27	בן שמן	חוף - שפלה	11.20

קק"ל, אשתאול, ד"נ שמשון, 99775, KKL, Eshtaol, M.P. Shimshon,

Email: shanib@kkl.org.il

Tel. 972-2-9905760/566, Fax: 972-2-9915517

מינהל פיתוח הקרקע - Land Development Authority
אגף הייעור - Forest Department
מחלקת אקולוגיה - Ecology Unit

	ריסוס מס' 4	גבוהה	ירוק ולא פורח	20	1 מ"ר	650694	195923	יער בן שמן	28	בן שמן	חוף - שפלה	11.20
	ניטור וטיפול ע"י גיאוטבע. פרטים צעירים רבים. ריסוס מס' 3	גבוהה	הבשלת זרעים	40	3 מ"ר	662649	195616	יער נחשונים	39	בן שמן	חוף - שפלה	11/20
לא נוטר בשנה האחרונה	לא דווח	גבוהה	לא דווח	-	-	635402	204086	יער נווה אילן (3310) 113/3	1	הפרוזדור	ההר	10.19
לא נוטר בשנה האחרונה	לא דווח	גבוהה	לא דווח	לא דווח	לא דווח	635473	204029	יער נווה אילן (3310) 3/114	2	הפרוזדור	ההר	8.19
	תצפית	גבוהה	לא נצפתה התחדשות	-	-	635444	204063	יער נווה אילן (3310) 3/114	3	הפרוזדור	ההר	9.20
	תצפית	גבוהה	לא נצפתה התחדשות	-	-	635376	204707	יער נווה אילן (3310) 3/102	4	הפרוזדור	ההר	9.20
לא נוטר בשנה האחרונה	לא דווח	גבוהה	לא דווח	לא דווח	לא דווח	635454	205472	יער נווה אילן (3310) 4/116	5	הפרוזדור	ההר	8.19

קק"ל, אשתאול, ד"נ שמשון, 99775, KKL, Eshtaol, M.P. Shimshon, 99775

Email: shanib@kkl.org.il

Tel. 972-2-9905760/566, Fax: 972-2-9915517